18. משפטים: משל העלמה ואהובה. (שמות צט/א)

1. דברי כיבושין

אמר ההוא סבא: חברייא! חבריס! **לאו בגין דא בלחודוי שרינא מלה** לא בגלל הדבר הזה בלבד, אני מתחיל לדבר **דהא סבא כגיני** כי זקן כמוני, **לאו במלה חדא עביד אקיש קיש ולא קרי**[1] לא בגלל שלמדתי נושא אחד (ואתחיל) להרעיש (ולהתפאר במעט החכמה שיש לי). **כמה בני עלמא בערבוביא בסכלתנו דלהון** רבים הם בני אדם בבלבול הדעת! **ולא חמאן בארח קשוט באורייתא** שאינם מתבוננים בתורה בדרך האמת **ואורייתא קרי בכל יומא בנהימו לגבייהו** והתורה מכריזה וצועקת להם בכל יום **ולא בעאן לאתבא רישא.** ואינם רוצים להטות את ראשם (ואת אוזניהם)[2].

ואף על גב דאמינא למרות מה שאמרתי **דהא אורייתא מלה נפקא מנרתקה** התורה מוציאה מילה מנרתיקה **ואתחזיאת זעיר ומיד אתטמרת** מראה אותה זמן מועט ומסתירה אותה מיד, **הכי הוא ודאי** כך הוא באמת, **ובזמנא דאתגליאת מגו נרתקה ואתטמרת מיד** היא מראה (את המילה שהוציאה) מנרתיקה ומסתירה אותה מיד **לא עבדת דא אלא לאינון דידעין בה ואשתמודעאן בה.** אין התורה עושה כך אלא לאלה שיודעים אותה ונודעים בה.

2. משל

משל למה״ד: לרחימתא דאיהי שפירתא בחיזו ושפירתא בריוא לעלמה יפת מראה ויפת תואר (= הקריאה הסודית של התורה) **ואיהי טמירתא בטמירו גו היכלא דילה** המסתתרת בארמונה (= פשוטו של מקרא), **ואית לה רחימא יחידאה** ויש לה אהוב יחיד (פרשן הסוד) **דלא ידעין ביה בני נשא** שאינו מֻכָּר לשאר בני אדם (= פרשני הפשט) **אלא איהו בטמירו** אלא הוא מסתתר, **ההוא רחימא מגו רחימו דרחים לה** אהוב זה, מפני האהבה שאוהב אותה. **עבר לתרע ביתה תדיר** עובר תמיד על יד שער הארמון, **זקיף עינוי לכל סטר** נושא את עיניו בכל כיוון (פרשן הסוד אינו רואה תמיד את הסוד, אבל הוא מחפש אותו), **איהי ידעת דהא רחימא אסחר תרע ביתה תדיר.** אהובתו יודעת שאהובה מסתובב בקביעות קרוב לשער הארמון **מה עבדת?** מה היא עושה? **פתחת פתחא זעירא בההוא היכלא טמירא דאיהי תמן** היא פותחת פתח קטן שהיה שם בארמון, **וגליאת אנפהא לגבי רחימאה** מגלה את פניה לאהובה **ומיד אתהדרת ואתכסיאת** וסוגרת מיד את הפתח, **כל אינון דהוו לגבי רחימא לא חמו ולא אסתכלו בר רחימא בלחודוי** אף לא אחד ראה את פניה חוץ מאהובה (שהבין סוד אחד) **ומעוי ולביה ונפשה אזלו אבתרה** מעיו, לבו ונפשו הולכים אחריה, **וידע דמגו רחימו דרחימת ליה** הוא יודע כי בגלל אהבתו אליה **אתגליאת לגביה רגעא חדא לאתערא ליה** היא (תמשיך) להתגלות אליו רגע אחד לעורר את אהבתה אליו.

3. הנמשל

הכי הוא מלה דאורייתא כך הם דברי תורה: **לא אתגליאת אלא לגבי רחימאה** אינם מתגלים אלא לאוהביה, **ידעת אורייתא דההוא חכימא דלבא** ליודעי התורה שהם חכמי לב **אסחר לתרע ביתה כל יומא** הסובבים את שער ביתה מידי יום. **מה עבדת?** מה עשתה? **גליאת אנפהא לגביה מגו היכלא** גילתה את פניה מתוך הארמון

---

[1] (מס׳ בבא מציעא פה/ב): אִסְתָּרָא בְּלָגִינָא, קִישׁ קִישׁ קָרֵינָא.

[2] אבות ו, ב: אמר רבי יהושע בן לוי: בכל יום ויום בת קול יוצאת מהר חורב ומכרזת ואומרת: אוי להם לבריות מעלבונה של תורה.

וארמיזת ליה רמיזא רומזת לו רמז[3] **ומיד אהדרת לאתרה ואתטמרת** ומיד חוזרת לארמון ומסתתרת. **כל אינון דתמן לא ידעי ולא מסתכלי אלא איהו בלחודוי** כל אלה שהיו שם, לא ראו אלא הוא לבדו (ראה אותה) **ומעוי ולביה ונפשיה אזיל אבתרה** מעיו, לבו ונפשו הולכים אחריה, **ועל דא אורייתא אתגליאת ואתכסיאת** כך שהתורה מתגלה ומתכסה **ואזלת ברחימו לגבי רחימהא** והולכת באהבה לאהובה **לאתערא בהדיה רחימו** להיות אתו באהבה[4].

[3] יתכן שהרמזים האלה הם מקורות חז"ל התמוהים, שאינם מובנים מבחינה ריאלית, מבחינה דקדוקית וכו'. הפתרון נמצא בלימוד הסוד.

[4] רמב"ם, הלכות יסודי התורה ד, יא: מעשה מרכבה, אפילו לאחד אין דורשים בו, אא"כ היה חכם ומבין מדעתו, מוסרין לו ראשי הפרקים.